

Міністерство освіти і науки України

Зарубіжна література

10-11 класи

Академічний рівень

(зі змінами 2016 року)

10 КЛАС

На навчальний рік – **70 год.**

На тиждень – **2 год.**

На текстуальне вивчення художніх творів – **54 год.**

На контрольні роботи – **6 год.**

На роботи з розвитку мовлення – **4 год.**

На уроки позакласного читання – **4 год.**

Резервний час – **2 год.**

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
1. Вступ. Із літератури реалізму		
2	<p>Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст. Реалізм як напрям у світовій літературі.</p> <p>Розквіт реалістичної літератури, його зв'язок із розвитком природничих наук. Майстри соціальної прози: Стендаль, О.Бальзак, Г.Флобер, Ч.Діккенс, Генрі Джеймс, Ф.Достоевський, Л.Толстой, А.Чехов та ін.</p> <p>Роль художньої літератури в культурному та суспільному житті XIX ст.</p>	<p>Учень (учениця):</p> <p>називає основні риси та етапи літературного процесу XIX ст.;</p> <p>розповідає про особливості соціальної прози XIX ст., роль художньої літератури в культурному та суспільному житті XIX ст.;</p> <p>називає найвизначніших представників соціальної прози XIX ст.;</p> <p>обґрунтовує твердження про те, що XIX ст. є «золотою добою» класичного роману.</p> <p>ТЛ Дає визначення поняття «соціальна проза».</p>
6	<p>Стендаль (1783-1842). «Червоне і чорне»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Синтез романтизму й реалізму в його творчості. Роман «Червоне і чорне», поєднання в ньому соціально-політичного й психологічного аспектів. Гостра критика режиму Реставрації. Конфлікт головного героя Жульєна Сореля з суспільством як сюжетний стрижень роману. Внутрішня драма героя як наслідок цього конфлікту. Жіночі образи роману. Психологізм творчості Стендаля. Багатозначність назви роману.</p>	<p>Учень (учениця):</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху Стендаля та місце в ньому роману «Червоне і чорне»;</p> <p>висловлює судження про багатозначність назви роману;</p> <p>визначає провідні риси характеру Жульєна Сореля та головні етапи формування його особистості;</p> <p>порівнює суспільні закони й звичаї у Вер'єрі – Безансоні - Парижі;</p> <p>розповідає про своєрідність втілення теми кохання в романі;</p> <p>зіставляє жіночі образи твору;</p> <p>визначає риси романтизму й реалізму в романі.</p> <p>ТЛ Висловлює судження про жанрові особливості соціально-психологічного</p>

4	<p>Онорé де БАЛЬЗАК (1799–1850). «Гобсе́к» Життєвий і творчий шлях письменника. Бальзак і Україна. Бальзак – видатний французький письменник, зачинатель соціального реалістичного роману. Поєднання реалістичних і романтичних елементів у його художній системі. «Людська комедія» – грандіозна енциклопедія життя Франції першої половини ХІХ ст., її проблематика і структура. Влада золота та її філософія в повісті «Гобсек». Романтичні й реалістичні риси неоднозначного образу «філософа й скнари» Гобсека. Зіставлення образів Фанні Мальво і Анастазі де Ресто. Роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій повісті. Композиція і стиль твору.</p>	<p><i>роману, а також про психологізм твору.</i> Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і місце в ньому повісті «Гобсек»; відзначає зв'язок Бальзака з Україною; пояснює, чому «Людську комедію» Бальзака називають «енциклопедією життя Франції першої половини ХІХ ст.»; наводить приклади поєднання в образі Гобсека елементів реалізму та романтизму; аналізує особливості втілення мотиву влади золота в повісті «Гобсек»; визначає особливості композиції повісті; характеризує роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій твору; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі.</p>
6	<p>Чарльз ДІККЕНС (1812–1870). «Пригоди Олівера Твіста» Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Діккенса як одна з вершин англійської літератури, реалістичні та романтичні тенденції у його прозі. Місце роману «Пригоди Олівера Твіста» у творчій спадщині Ч. Діккенса. Гуманізм письменника, його співчуття до принижених і знедолених, передовсім дітей. Засудження жаги до наживи, холодного розрахунку та бездуховності суспільства. Розвінчання, «деромантизація» злочинного світу. Влучність характеристики різних суспільних верств Англії 30-х років ХІХ ст. Провідні засоби індивідуалізації персонажів. Діккенс як майстер іронії і сарказму. Соціальна дієвість творчості Діккенса.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і місце в ньому роману «Пригоди Олівера Твіста»; характеризує Ч. Діккенса як одного з провідних представників соціальної прози ХІХ ст.; відзначає випадки поєднання в його творі елементів романтизму і реалізму; характеризує образи головних героїв твору; наводить приклади вияву гуманізму письменника, його співчуття до дітей; аналізує провідні засоби характеристики різних суспільних верств Англії 30-х років ХІХ ст., а також індивідуалізації персонажів; висловлює судження про особливості розвінчання, «деромантизації» злочинного світу; наводить приклади діккенсівської іронії й сарказму; розмірковує про соціальну дієвість творчості Діккенса.</p>

7	<p>Федір ДОСТОЄВСЬКИЙ (1821–1881). «Злочин і кара». Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Достоєвського як одна з вершин світової літератури. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їхнє втілення в художніх творах. Роман «Злочин і кара» як утілення нового, поліфонічного типу художнього мислення. Філософські, соціальні, психологічні й морально-етичні ідеї твору. Еволюція образу Раскольнікова і розвінчання теорії сильної особистості, «надлюдини». Розкриття складності та суперечливості духовного світу людини. Система образів роману, значення і символіка його назви.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і місце в ньому роману «Злочин і кара»; називає характерні риси літератури реалізму; визначає творчість Достоєвського як одну з вершин світової літератури; акцентує увагу на значному філософському і етичному потенціалі роману «Злочин і кара»; простежує еволюцію образу Раскольнікова; висловлює судження щодо теорії сильної особистості, «надлюдини»; розкриває особливості системи образів роману; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі; висловлює судження щодо символіки назви твору.</p> <p>ТЛ Висловлює судження про жанрові особливості роману «Злочин і кара»</p>
7	<p>Лев ТОЛСТОЙ (1828–1910) «Анна Кареніна» Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Льва Толстого як явище літератури реалізму. Духовні й творчі шукання та здобутки письменника. Роман «Анна Кареніна». Образи-характери роману, пластичність змалювання і психологічна глибина. Суперечливий образ Анни. Образ Левіна, його автобіографічна складова. Паралелізм у композиції роману, особливості стилю. «Діалектика душі» толстовських героїв.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника й місце в ньому роману «Анна Кареніна»; виділяє ключові епізоди роману; називає основні проблеми твору; характеризує образи головних героїв твору в їхній психологічній глибині; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі.</p>
2. Традиції і новаторські зрушення в поезії середини – другої половини XIX ст.		
1	<p>Загальна характеристика провідних шляхів розвитку поезії середини XIX ст. Нові грані романтичного поетичного світу в творчості «пізніх» романтиків (Ш.Бодлера, В.Вітмена, Ф.Тютчева). Принципи «чистого мистецтва» у поезії (група «Парнас», творчість А.Фета).</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про провідні шляхи розвитку поезії середини-другої половини XIX ст. розмірковує про феномен «чистого мистецтва» у поезії, а також про світоглядно-естетичні зрушення у мистецтві та літературі середини – другої половини XIX ст.</p>

	Світоглядно-естетичні зрушення в мистецтві та літературі.	
2	Волт ВІТМЕН (1819–1892) (Вірші за вибором учителя) Життєвий і творчий шлях письменника. Вітмен – американський поет-новатор. Збірка «Листя трави», її провідні теми й мотиви. Звернення до вільного вірша (верлібру).	Учень (учениця): пояснює , чому американця Волта Вітмена називають великим поетом-новатором; виразно читає і аналізує вірші В.Вітмена. ТЛ Дає визначення поняття «верлібр».
3	Шарль БОДЛЕР (1821–1867). «Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія». Життєвий і творчий шлях письменника. Ш.Бодлер – пізній романтик і один із зачинателів символізму. Світогляд і естетичні погляди Бодлера і збірка «Квіти зла». Протиставлення дійсності й ідеалу як семантико-образна вісь збірки. Традиційність і своєрідність вирішення проблеми «поет і натовп» у поезії «Альбатрос». Філігранність поетичної техніки, формальна довершеність і сугестивність вірша «Вечорова гармонія». Тлумачення предметних образів як “видимих знаків” ідей, почуттів, душевних станів («Відповідності»).	Учень (учениця): розповідає про модерністські зрушення у французькій поезії другої половини ХІХ ст.; пояснює , що Бодлер був водночас і пізнім романтиком, і одним із зачинателів символізму; характеризує естетичні погляди Бодлера, втілені у збірці «Квіти зла»; висловлює судження про своєрідність вирішення проблеми «поет і натовп» у поезії «Альбатрос»; пояснює особливості поетичної техніки і формальну довершеність вірша «Вечорова гармонія»; наводить приклади втілення рис символізму в поезіях Бодлера; виразно читає і аналізує вірші Бодлера. ТЛ Дає визначення понять «символ», «декаданс», «неоромантизм», «символізм».
4	Із поезії французького символізму Символізм як літературний напрям останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. Основні естетичні принципи та поетичне новаторство символістів. Поль ВЕРЛЕН (1844–1896). «Осінь пісня», «Так тихо серце плаче...», «Поетичне мистецтво». Артур РЕМБÓ (1854–1891). «Відчуття», «П’яний корабель», «Голосівки». Поняття про символ як основний засіб поетичного	Учень (учениця): характеризує символізм як літературний напрям останньої третини ХІХ – початку ХХ ст.; визначає музичність як важливу ознаку віршів Верлена, засіб прямого вираження інтуїтивно-емоційного, несвідомого, настроєвого; тлумачить поняття сугестія (навіювання), визначає її як важливий художній засіб поезії символізму; наводить конкретні приклади використання символів у поезіях П.Верлена або А.Рембо; виразно читає і аналізує вірші П.Верлена й А.Рембо.

	самовираження, його потрактування французькими символістами: спонтанність з'яви, непроясненість і багатозначність, «підказування» смислів і простір для відгадування. Сугестія (навіювання) як важливий художній засіб символістської поезії. Зняття інформаційно-розповідної функції поетичної мови.	ТЛ Дає визначення понять «символізм», «сугестія».
3. Роман ранньомодерністської доби		
5	Еміль ЗОЛЯ (1840 – 1902). «Кар'єра Ругонів». Життєвий і творчий шлях письменника. Е.Золя – французький письменник, теоретик натуралізму. Цикл романів Золя «Ругон-Маккари» – «природнича й соціальна історія однієї родини в добу Другої імперії». Роман “Кар'єра Ругонів” як вступ до циклу, визначення в ньому її провідних тем і мотивів.	Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і місце в ньому роману «Кар'єра Ругонів»; пояснює , що Е.Золя є теоретиком французького натуралізму; знаходить конкретні ознаки натуралізму в романі; висловлює власне ставлення до героїв і проблем твору, спираючись на текст; пояснює символіку червоного кольору у творі ТЛ Дає визначення поняття «натуралізм».
5	Оскар УАЙЛЬД (1854–1900). «Портрет Доріана Грея». Життєвий і творчий шлях письменника. Уайльд – письменник англійського раннього модернізму. Естетизм Уайльда, імпресіоністичність стилю. «Портрет Доріана Грея» як осереддя творчості письменника, філософсько-естетичні та моральні проблеми твору. Риси інтелектуального роману.	Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника й місце в ньому роману «Портрет Доріана Грея»; характеризує «Портрет Доріана Грея» як інтелектуальний роман і вказує на головні філософсько-естетичні та моральні проблеми твору: співвідношення краси й моралі, чи може краса бути вільною від моралі, як таке вивільнення діє на особистість. ТЛ Дає визначення понять «естетизм», «інтелектуальна проза», «парадокс».
4. Підсумок		
2	Узагальнення та систематизація вивченого протягом року матеріалу	Учень (учениця): називає авторів і переказує зміст вивчених протягом року творів; повторює і систематизує засвоєні протягом навчального року відомості про особливості перебігу світового літературного процесу); ТЛ Дає визначення понять: «верлібр», «декаданс», «естетизм», «імпресіонізм», «інтелектуальна проза», «модернізм», «неоромантизм», «парадокс», «психологічний роман», «символ», «символізм», «соціально-психологічна проза», «сугестія», «філософський роман».

Для вивчення напам'ять

- 2 - 3 вірші за вибором учня.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ

Бальзак О. Шагренева шкіра. Батько Горіо.
Бронте Ш. Джейн Ейр.
Верхарн Е. Вірші
Гауптман Г. Затонулий дзвін.
Джеймс Г. Дейзі Міллер
Діккенс Ч. Великі сподівання.
Достоевський Ф. Брати Карамазови.
Золя Е. Череве Парижа.
Кнут Гамсун. Пан
Конрад Дьозеф. Твори.
Меріме П. Новели
Мопассан Г. Любий друг. Новели.

О. Генрі. Новели
Ожешко Е. Оповідання
По Е. Новели
Прус Б. Фараон
Сенкевич Г. Камо грядеши?
Стендаль. Пармський монастир.
Теккерей В. Ярмарок марнославства.
Тургенєв І. Ася.
Уайльд О. Комедії.
Флобер Г. Пані Боварі.
Чехов А. Оповідання.

11 КЛАС

На навчальний рік – 70 год.

На тиждень – 2 год.

На текстуальне вивчення літературних творів – 51 год.

На контрольні роботи – 6 год.

На роботи з розвитку мовлення – 4 год.

На уроки позакласного читання – 2 год.

Резервний час – 7 год.

год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
1. Вступ. Із драматургії кінця ХІХ – початку ХХ століть (4 год.)		
1	Основні тенденції розвитку драматургії наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. «Нова драматургія», її засадничі принципи. Творчі знахідки та здобутки Г.Ібсена, А.Чехова, Дж. Б. Шоу.	Учень (учениця): розповідає про основні тенденції розвитку драматургії наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст., зокрема – про «нову драматургію» та її засадничі принципи; називає творчі знахідки та здобутки Г.Ібсена, А.Чехова, Дж. Б. Шоу.
3	Генрік ІБСЕН (1828–1906). «Ляльковий дім» Життєвий і творчий шлях письменника. Генрік Ібсен – норвезький письменник, зачинатель європейської «нової драматургії». «Ляльковий дім» як соціально-психологічна драма. Особливості драматичного конфлікту та розвитку сценічної дії в п'єсі. Аналітична композиція твору. Новаторство Ібсена-драматурга. Роль Ібсена в розвитку нової європейської драматургії («ібсенізм»).	Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому драми «Ляльковий дім»; пояснює , чому норвежця Генріка Ібсена вважають зачинателем європейської «нової драматургії»; перелічує та ілюструє прикладами з тексту основні нововведення Ібсена-драматурга; дає визначення п'єси «Ляльковий дім» як соціально-психологічної драми; ілюструє прикладами з тексту втілення рис «нової драми» в «Ляльковому домі»; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються творі. ТЛ Дає визначення поняття «зовнішня і внутрішня дія», «нова драма».
2. Із літератури першої половини ХХ ст. (17 год.)		
2	Складність і неоднозначність художнього процесу І	Учень (учениця):

Гол.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	<p>пол. XX ст. Глибокий структурний переворот в естетичній свідомості та художній творчості, формування нових принципів і структур естетико-художнього мислення та нової системи літературних напрямів, стилів і жанрів.</p> <p>Модернізм як неklasична модель культури, найновіше й найпослідовніше втілення естетико-художнього перевороту XX ст.</p> <p>Авангардизм 1910-20-их років і здійснювана ним «революція в мистецтві», його основні течії (футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм).</p> <p>Співвідношення модернізму та авангардизму, їхня естетико-художня спорідненість і специфічні риси.</p> <p>Доля реалізму в літературі I пол. XX ст., його еволюція та модифікації.</p> <p>Елітарна та масова культура.</p>	<p>визначає розвиток модернізму й авангардизму як провідні тенденції літературного процесу першої половини XX століття;</p> <p>визначає футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм як основні течії авангардизму 1910-20-их років;</p> <p>висловлює судження про долю реалізму в літературі XX ст.;</p> <p>розповідає про особливості культурної ситуації в умовах тоталітаризму;</p> <p>характеризує роздвоєння культурного процесу на два річища (елітарну та масову культуру) як характерну ознаку культурної ситуації XX століття.</p> <p>ТЛ Дає визначення понять «авангардизм», «модернізм» (у літературі).</p>
2	<p>Загальна характеристика модерністських явищ у художній прозі першої половини XX ст.</p> <p>Франц КАФКА (1883–1924). «Перевтілення»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Кафка – австрійський письменник-модерніст. Своєрідність світобачення в оповіданні «Перевтілення». Грегор Замза та його родина. Особливості стилю Кафки, специфіка поєднання реальності та міфотворчості в гротесковому художньому світі письменника.</p>	<p>Учень (учениця):</p> <p>характеризує світоглядні та естетичні засади модернізму в літературі, головні художні здобутки європейської модерністської прози;</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху Франца Кафки та місце в ньому оповідання «Перевтілення»;</p> <p>називає характерні особливості індивідуального стилю письменника;</p> <p>висловлює судження про особливості стосунків Грегора з його родиною.</p> <p>ТЛ Дає визначення понять «гротеск», «міфотворчість», «експресіонізм».</p>
2	<p>Джеймс ДЖОЙС (1882–1941). «Джакомо Джойс»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Джойс – ірландський письменник-модерніст. Характерні риси поетики творів Джойса.</p> <p>Психологічне есе «Джакомо Джойс», його</p>	<p>Учень (учениця):</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому психологічного есе «Джакомо Джойс»;</p> <p>називає та ілюструє прикладами з тексту характерні риси поетики творів Джеймса Джойса (використання «потoku свідомості»; наявність елемента пародійності й</p>

Гол	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	автобіографічний характер.	іронічності; інтертекстуальність). ТЛ Дає визначення понять «потік свідомості», «інтертекстуальність».
5	<p>Михайло БУЛГАКОВ (1891–1940). «Майстер і Маргарита» Життєвий і творчий шлях М.Булгакова. Булгаков і Київ. Роман «Майстер і Маргарита», проблематика й система образів твору. Особистість і влада, різні аспекти трактування проблеми. Трагізм долі митця (майстра). «Майстер і Маргарита» як роман-міф, його джерела, трансформація міфічних мотивів. Поєднання реальності та фантастики в романі. «Московські» та «єршалаїмські» розділи твору та художні засоби їхнього зв'язку. Особливості композиції твору.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і його зв'язки з Україною; наводить приклади поєднання автором реального та ірреального в творі; характеризує проблематику та головних героїв роману; розповідає про дві частини твору («єршалаїмську» і «московську»); висловлює судження про особливості композиції твору Булгакова – «роман у романі»; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються у творі.</p> <p>ТЛ Висловлює судження про особливості композиції твору (роман в романі)</p>
3	<p>Глибинні зрушення в поезії початку ХХ ст. Модернізм і основні течії європейської поезії ХХ ст. Райнер Марія РІЛЬКЕ (1875–1926). «Орфей, Евридіка, Гермес», «Ось дерево звелось...» Життєвий і творчий шлях письменника. Синтетичний вияв новітніх течій і тенденцій в поезії австрійського поета Р.М.Рільке. Вираження традиції відчуження людини в дегуманізованому світі. Ностальгія за втраченою єдністю людини зі світом. Рільке і Україна.</p> <p>ГІЙОМ АПОЛЛІНЕР (1880–1918). «Міст Мірабо», «Зарізана голубка й водограй»</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; характеризує творчість Р.М.Рільке як синтетичний вияв новітніх течій і тенденцій у поезії;</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; характеризує творчість Гійома Аполлінера як шлях від неоромантизму до</p>

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	<p>Життєвий і творчий шлях письменника, його еволюція від неоромантизму до кубофутуризму. Реакція на символізм, ствердження активно-творчого ставлення до життя.</p> <p>Федеріко ГАРСІА ЛОРКА (1898–1936). «Балада про чорну тугу», «Гітара», «Газела про темну смерть», «Касида про сон під зорями» Життєвий і творчий шлях іспанського поета Гарсія Лорки, його міфопоетика. Синтез у творах міфології і фольклору з поезикою модернізму. Персоніфікація природних сил і стихій.</p>	<p>кубофутуризму;</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; визначає персоніфікацію природних сил і стихій як важливу рису стилю поета; виразно читає та аналізує вірші Р.М.Рільке, Гійома Аполлінера, Ф. Гарсія Лорки. ТЛ. Дає визначення понять «модернізм», «авангардизм».</p>
3	<p>«Срібна доба» російської поезії, розмаїття її напрямів і течій.</p> <p>Олексáндр БЛОК (1880–1921). «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...», «Скіфи» Життєвий і творчий шлях письменника. О.Блок – найвидатніший поет російського символізму.</p> <p>Анна АХМАТОВА (1889–1966). «Довкола жовтий вечір ліг», «Дав мені юнь ти сутужною», «Реквієм» Життєвий і творчий шлях Анни Ахматової. Акмеїзм, його естетичні засади і поетика у її</p>	<p>Учень (учениця): називає провідні модерністські й авангардистські напрями й течії «срібної доби» російської поезії та її найвідоміших представників;</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху О.Блока; аналізує поезії «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...», «Скіфи»;</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху Анни Ахматової; визначає творчість Анни Ахматової як одне з найповніших утілень можливостей акмеїзму; аналізує поезії «Довкола жовтий вечір ліг», «Дав мені юнь ти сутужною», відзначає наявність у них елементів акмеїзму;</p>

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	<p>творчості. Пізня поезія Ахматової («Реквієм»). Анна Ахматова і Україна.</p> <p>Боріс ПАСТЕРНАК (1890–1960). «Визначення поезії», «По стіні збігали стрілки...», «Зимова ніч» Життєвий і творчий шлях письменника. Неоднозначність стосунків поета з російським футуризмом. Еволюція поезії Пастернака.</p>	<p>називає риси пізньої поезії Ахматової: вишукану «простоту» стилю, звернення до наболілих суспільних проблем («Реквієм»);</p> <p>розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; висловлює судження про поетичну творчість Б.Пастернака, аналізує його поезії «Визначення поезії», «По стіні збігали стрілки...», «Зимова ніч»;</p> <p>виразно читає і аналізує вірші О.Блока, Анни Ахматової, Б.Пастернака.</p> <p>ТЛ Дає визначення понять «символізм», «акмеїзм», «футуризм».</p>
3. Із літератури другої половини ХХ століття (18 год.)		
2	<p>Тема Другої світової війни й руху Опору в повоєнні десятиліття. Поширення екзистенціалізму в літературі цього періоду. Активізація літератур країн «третього світу», вихід на авансцену світової літератури 1950-60-х рр. роману й поезії Латинської Америки. Художня література в Японії. Нові явища та тенденції в світовій літературі 1960-70-х років. Переростання модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про провідні тенденції в розвитку літератури середини – другої половини ХХ ст.;</p> <p>висловлює судження про реалізацію теми Другої світової війни й руху Опору в повоєнні десятиліття, а також поширення екзистенціалізму в літературі цього періоду.</p> <p>визначає як помітні явища літературного процесу другої половини ХХ століття: активізацію літератур країн «третього світу», вихід на авансцену світової літератури 1950-60-х рр. роману та поезії Латинської Америки; розквіт художньої літератури в Японії; пожвавлення провідних жанрів інтелектуальної прози в 1960-70-х рр.; переростання модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст.</p>
3	<p>Бертольт БРЕХТ (1898–1956). «Життя Галілея» Життєвий і творчий шлях письменника. Брехт як драматург-новатор. «Епічний театр» Брехта, його теоретичні засади й творча практика. Проблема моральної відповідальності вчених за наслідки наукових досліджень у драмі «Життя Галілея». Неоднозначність образу</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому драми «Життя Галілея»;</p> <p>пояснює, що Брехт створив «епічний театр», де домінувала не дія, а ідея;</p> <p>визначає проблему моральної відповідальності вчених за наслідки своїх наукових досліджень як головну в драмі «Життя Галілея»;</p> <p>висловлює судження про інтелектуальний характер драми «Життя Галілея», наявність у ній проблем, що спонукають людину до філософських роздумів;</p>

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	Галілея. Інтелектуальний характер драми.	висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються у творі. ТЛ Пояснює поняття «епічна драма».
4	Альбєр КАМЮ (1913–1960). «Чума» Життєвий і творчий шлях письменника, його філософські й естетичні погляди. Камю і екзистенціалізм. Абсурд і трагічний стоїцизм у романі «Чума». Проблема вибору людини в межовій ситуації та особистої відповідальності за цей вибір. Композиція і стиль твору.	Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Чума»; характеризує філософські та естетичні погляди Камю; висловлює судження про втілення в романі «Чума» рис екзистенціалізму; характеризує головних героїв твору; пояснює , в чому полягає сенс перестороги Камю; висловлює міркування про важливу думку Камю, висловлену у фіналі роману: «Люди більше заслуговують на захоплення, ніж на зневагу»; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі, аргументуючи свою точку зору прикладами і цитатами з тексту. ТЛ Дає визначення поняття «екзистенціалізм» (як літературне явище).
2	Ернєст Міллер ХЕМІНГУЕЙ (1899–1961). «Старий і море». Життєвий і творчий шлях письменника, особливості його поетики й стилю. «Старий і море» – повість-притча про людину. «Життєподібний» сюжет і філософсько-символічний зміст твору. Вплив Хемінгуея на розвиток художньої прози ХХ століття.	Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Старий і море»; пояснює , чому твір Хемінгуея називають повістю-притчею про людину; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі. ТЛ Дає визначення поняття «повість-притча».

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
3	<p>КАВАБАТА Ясуна́рі (1899–1972). «Тисяча журавлів» Життєвий і творчий шлях письменника. Кавабата Ясунарі – «красою Японії народжений». Відображення національної етики та естетики в повісті. Гармонія людини і природи – одна з головних проблем твору. Вишукана простота стилю письменника.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Тисяча журавлів»; наводить приклади утілення в повісті японської етики та естетики; доводить прикладами з тексту, що пошук гармонії людини і природи є однією з головних проблем твору; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі. ТЛ Дає визначення поняття «індивідуальний стиль» письменника; «національний (місцевий) колорит» художнього твору; наводить приклади використання місцевого колориту в тексті повісті «Тисяча журавлів».</p>
4	<p>Габріель ГАРСІА МАРКЕС (1928-2014). «Сто років самотності» Життєвий і творчий шлях письменника. Органічне поєднання буденного й фантастичного як характерні риси «магічного реалізму» в романі «Сто років самотності». Проблематика та система образів твору. Родина Буендіа в художньому часі й просторі твору.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Сто років самотності»; висловлює судження про алегоричний сенс зображення історії родини Буендіа в художньому часі й просторі твору; розрізняє реальність і вигадку в оповіданні; характеризує підкреслено «буденне» зображення автором фантастичного як характерну ознаку «магічного реалізму»; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі. ТЛ Дає визначення поняття «магічний реалізм»; розповідає про національний колорит художнього твору.</p>
4. Із літератури кінця ХХ - початку ХХІ століття (8 год.)		
2	<p>Постмодернізм – одне з найяскравіших літературних явищ другої половини ХХ ст., його теоретичні засади й художня (літературна) практика. Соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі. Основоположні принципи постмодерністської поезики. Найяскравіші представники</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі; називає представників постмодерністської прози та їхні твори; наводить приклади втілення елементів постмодерністського мистецтва в масовій культурі.</p>

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	<p>постмодерністської прози (У.Еко, Дж.Фаулз, Дж.Барт, Дж.Хеллер, І.Кальвіно, П.Зюскінд, К.Рансмайр, М.Кундера, М.Павич та ін.). Постмодерністське мистецтво, його стосунки з елітарною та масовою культурою.</p>	<p>ТЛ. Висловлює судження про особливості літератури постмодернізму.</p>
2	<p>Мілорад ПАВИЧ (1929-2009). «Дамаскин» «Перший письменник третього тисячоліття» М.Павич. Утілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму.</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому оповідання «Дамаскин»; наводить приклади втілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму. ТЛ Дає визначення поняття «постмодернізм».</p>
2	<p>Патрік Зюскінд. «Запахи, або Історія одного вбивці» Життєвий і творчий шлях письменника. Риси постмодернізму в повісті «Запахи, або Історія одного вбивці». Образ Гренуя та його літературні прототипи (крихітка Цахес, персонажі Ч.Діккенса і т.д.).</p>	<p>Учень (учениця): розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Запахи, або Історія одного вбивці»; характеризує головного персонажа; формулює судження про значення фінальної сцени твору для розуміння ідеї твору; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються у творі; наводить приклади втілення в повісті рис постмодернізму.</p>
2	<p>Сучасний літературний процес (огляд) Співіснування і взаємодія різних стилів, напрямів, течій. «Утеча культури на університетські кафедри», виживання і конкуренція художньої літератури з «відео», «мультимедіа», Інтернетом та іншими реаліями сучасності: «від Інтернету до Гуттенберга» (У.Еко). Помітні сучасні літературні явища: творчість Ричарда Баха, Патріка Зюскінда, Паоло Коельо, Італо Кальвіно, Мілана Кундери, Харукі Мураками, Януша Вишневського та ін.</p>	<p>Учень (учениця): висловлює своє ставлення до творів сучасної літератури, обраних учителем/учнями для розгляду в класі; аналізує й інтерпретує конкретний сучасний літературний твір; висловлює свої судження про роль художньої літератури в житті сучасної людини.</p>
5. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу (4 год.)		
1	<p>Найвидатніші здобутки світової літератури</p>	<p>Учень (учениця):</p>

Год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня підготовки учнів
	доби античності, Середньовіччя та Відродження	називає та дає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох, їхні характерні ознаки і висловлює судження про них. ТЛ Дає визначення зазначених у програмі понять.
1	Найвидатніші здобутки світової літератури XVII і XVIII століть, а також XIX століття (доба романтизму)	Учень (учениця): називає та дає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох, їхні характерні ознаки і висловлює судження про них. ТЛ Дає визначення зазначених у програмі понять.
1	Найвидатніші здобутки світової літератури XIX століття (доби реалізму та раннього модернізму)	Учень (учениця): називає та дає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох, їхні характерні ознаки і висловлює судження про них. ТЛ Дає визначення зазначених у програмі понять.
1	Найвидатніші здобутки світової літератури XX – початку XXI століття (у т.ч. сучасного літературного процесу)	Учень (учениця): називає та дає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цієї доби, їхні характерні ознаки і висловлює судження про них. ТЛ Дає визначення зазначених у програмі понять.

Для вивчення напам'ять

- 1-2 вірш за вибором учня.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ

<p>Айтматов Ч. І понад вік триває день. Акутагава Рюноске. Новели. Ануй Ж. Жайворонок Апдайк Дж. Кентавр Бах Р. Чайка Джонатан Лівінгстон Беккет С. Чекаючи на Годо Белль Г. Очима клоуна Биков В. Альпійська балада. Знак біди Борхес Х.Л. Оповідання. Есе Браун Д. Код да Вінчі та ін.</p>	<p>Кальвіно І. Коли однієї зимової ночі подорожній... Камю А. Міф про Сізіфа Купрін О. Гранатовий браслет. Олеся Лондон Джек. Мартін Іден Манн Т. Доктор Фаустус. Маріо і чарівник Маяковський В. Поезії Моем С. Театр Моруа А. Белетризовані біографії письменників Набоков В. Дар Незвал В. Поезії</p>
--	--

<p>Бредбері Р. 451 градус за Фаренгейтом. Новели Брехт Б. Матінка Кураж та її діти Булгаков М. Дні Турбіних. Собаче серце Бунін І. Антонівські яблука Вишневський Я. Самотність у Мережі. Повторення долі Вулф В. Місіс Деллоуей Гамсун Кнут. Пан. Смерть Глана Гарсія Маркес Г. Полковнику ніхто не пише. Стариган із крилами Гашек Я. Пригоди бравого вояка Швейка Гессе Г. Степовий вовк Голдінг В. Володар мух Голсуорсі Дж. Сага про Форсайтів Горький Максим. Оповідання Джойс Дж. Портрет митця замолоду Драйзер Т. Американська трагедія Дюрренматт Ф. Гостина старої дами. Фізика Еко У. Ім'я троянди. Маятник Фуко Еліот Т.С. Поезії Елюар П. Поезії Єсенін С. Поезії Замятін Є. Ми Зоценко М. Оповідання Ільф І., Петров Є. Дванадцять стільців. Золоте теля Йонеско Е. Носороги Коельо П. Алхімік. Щоденник мага. Книга воїна світла Кортасар Х. Гра в класики</p>	<p>Оден В.Г. Поезії Орвелл Дж. 1984. Скотоферма Павич М. Хозарський словник. Оповідання Пастернак Б. Лікар Живаго Платонов А. Чевенгур. Оповідання Пруст М. У пошуках утраченого часу Рансмайр К. Останній світ Ремарк Е.М. Три товариші Сартр Ж. П. Мухи Селінджер Дж. Ловець у житті Сен-Жон Перс. Поезії Сіменон Ж. Записки Мегре Стругацькі А. і Б. Важко бути богом Тувім Ю. Поезії Фаулз Дж. Маг. Колекціонер Фріш М. Санта-Крус Фолкнер В. Ведмідь. Хакслі О.Л Прекрасний новий світ Хемінгуей Е. По кому подзвін. Цвейг С. Новели. Белетризовані біографії письменників Целан П. Поезії Чапек К. Фабрика абсолюту Чехов А. Вишневий сад. Чайка. Оповідання Шолом-Алейхем. Пісня над піснями. Оповідання Шоу Дж. Б. Пігмаліон</p>
---	--

Інтернетні джерела (електронні бібліотеки)

1. Оліференко С.М. Мандрівка Інтернет-сторінками світової літератури: Посібник-довідник для вчителів і учнів. – Київ: Грамота, 2007.
2. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади): <http://ae-lib.narod.ru>
3. Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrplib.com>
4. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
5. Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>